

Συλλογή της Νομολογίας

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
MACIEJ SZPUNAR
της 29ης Ιουλίου 2019¹

Υπόθεση C-555/18

**Κ.Η.Κ.
κατά
Β.Α.Σ.,
Ε.Ε.Κ.**

[αίτηση του Sofiyski rayonen sad
(πρωτοβάθμιου περιφερειακού δικαστηρίου Σόφιας, Βουλγαρία)
για την έκδοση προδικαστικής απόφασης]

«Προδικαστική παραπομπή – Δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις – Κανονισμός (ΕΕ) 655/2014 – Διαδικασία ευρωπαϊκής διαταγής δέσμευσης λογαριασμού – Έννοια “δημοσίου εγγράφου” – Διαταγή πληρωμής προς ικανοποίηση απαιτήσεως»

I. Εισαγωγή

1. Κατά την εκδοθείσα από το Δικαστήριο το έτος 1979 απόφαση Denilauler², το σύστημα αναγνώρισεως και εκτελέσεως που προβλέπεται από τη Σύμβαση των Βρυξελλών³ δεν εφαρμόζεται σε ασφαλιστικά μέτρα που εκδίδονται χωρίς κλήση του διαδίκου κατά του οποίου αυτά στρέφονται (ex parte). Μεταγενέστερα, η νομολογία αυτή κωδικοποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 1215/2012⁴. Το γεγονός ότι ορισμένα ασφαλιστικά μέτρα δεν υπάγονταν στο ενιαίο, σε επίπεδο δικαίου της Ένωσης, σύστημα αναγνώρισεως και εκτελέσεως, αποτελούσε έναν από τους λόγους για τους οποίους η νομοθεσία της Ένωσης σχετικά με την εκτέλεση αποφάσεων που εκδίδονται στο πλαίσιο διαδικασιών με αντικείμενο πληρωμή χρηματικού ποσού εθεωρείτο από ορισμένους ως η αχίλλειος πτέρνα του ευρωπαϊκού δικαστικού χώρου σε ζητήματα αστικών υποθέσεων⁵.

1 Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

2 Απόφαση της 21ης Μαΐου 1980 (125/79, EU:C:1980:130).

3 Σύμβαση της 27ης Σεπτεμβρίου 1968 για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 1982, L 388, σ. 7, στο εξής: Σύμβαση των Βρυξελλών).

4 Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2012, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2012, L 351, σ. 1). Από το άρθρο 2, στοιχείο α', του εν λόγω κανονισμού προκύπτει ότι ο όρος «απόφαση» δεν περιλαμβάνει ασφαλιστικά μέτρα που διατάσσονται από δικαστήριο το οποίο έχει διεθνή δικαιοδοσία επί της ουσίας της υποθέσεως χωρίς κλήτευση του εναγομένου, εκτός εάν η απόφαση που προβλέπει το μέτρο έχει επιδοθεί στον εναγόμενο πριν από την εκτέλεσή τους. Πρβλ., επίσης, Cuniberti, G., Migliorini, S., *The European Account Preservation Order Regulation. A Commentary*, Cambridge University Press, Κέμπριτζ-Νέα Υόρκη, 2018, σ. 5.

5 Βλ. Πράσινη βίβλο της Επιτροπής για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της εκτέλεσης των δικαστικών αποφάσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση: κατάσχεση τραπεζικών λογαριασμών, COM(2006) 618 τελικό Βλ., επίσης, Monteiro, L. V., «The Bank Account Preservation Procedure in the European Union Regulation (EU) No 655/2014 of the European Parliament and of the Council of 15 May 2014», *EU Law Journal*, 2015, τόμος 1(1), σ. 122.

2. Σχεδόν 35 έτη μετά την απόφαση *Denilauler*⁶, το έτος 2014, εξεδόθη ο κανονισμός (ΕΕ) 655/2014⁷, με τον οποίο ο νομοθέτης της Ένωσης εισήγαγε την ευρωπαϊκή διαταγή δέσμευσης λογαριασμού (ΕΔΔΛ). Η ΕΔΔΛ, διατηρώντας παράλληλα το στοιχείο του αιφνιδιασμού έναντι του οφειλέτη, αναγνωρίζεται αυτομάτως στα άλλα κράτη μέλη χωρίς να απαιτείται ειδική διαδικασία⁸.

3. Με την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως το αιτούν δικαστήριο ζητεί από το Δικαστήριο να ερμηνεύσει, για πρώτη φορά, τον κανονισμό 655/2014.

4. Κατόπιν αιτήματος του Δικαστηρίου, οι παρούσες προτάσεις θα περιοριστούν στην ανάλυση του πρώτου εκ των τριών προδικαστικών ερωτημάτων, όπου το αιτούν δικαστήριο διερωτάται ως προς την έννοια του όρου «δημόσιο έγγραφο» του άρθρου 4, σημείο 10, του κανονισμού 655/2014 και, πιο συγκεκριμένα, ως προς το αν το δημόσιο έγγραφο κατά την έννοια του κανονισμού αυτού πρέπει να έχει ή όχι εκτελεστό χαρακτήρα.

II. Το νομικό πλαίσιο

A. Το δίκαιο της Ένωσης

5. Το άρθρο 4, σημείο 8, του κανονισμού 655/2014 ορίζει ότι «ως “δικαστική απόφαση” νοείται κάθε απόφαση δικαστηρίου των κρατών μελών, ασχέτως της ονομασίας της, περιλαμβανομένης απόφασης περί καθορισμού εξόδων ή δαπανών από υπάλληλο του δικαστηρίου». Το άρθρο 4, σημείο 10, του εν λόγω κανονισμού ορίζει επίσης ότι «ως “δημόσιο έγγραφο” νοείται το έγγραφο που έχει συνταχθεί ή καταχωριστεί επίσημα ως δημόσιο έγγραφο σε ένα κράτος μέλος, η γνησιότητα του οποίου:

- α) συνδέεται με την υπογραφή και το περιεχόμενο του εγγράφου, και
- β) πιστοποιείται από δημόσια ή άλλη εξουσιοδοτημένη προς τούτο αρχή».

6. Στο κεφάλαιο 2 του εν λόγω κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Διαδικασία έκδοσης διαταγής δέσμευσης», περιλαμβάνεται το άρθρο 5, το οποίο φέρει τον τίτλο «Δυνατότητα έκδοσης» και προβλέπει τα εξής:

Ο δανειστής μπορεί να ζητήσει την έκδοση διαταγής δέσμευσης στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) προτού ο δανειστής κινήσει διαδικασία σε κράτος μέλος κατά του οφειλέτη ως προς την κυρία υπόθεση, ή σε οιοδήποτε στάδιο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας έως την έκδοση της απόφασης ή την επικύρωση ή τη σύναψη δικαστικού συμβιβασμού·
- β) αφού ο δανειστής επιτύχει σε κράτος μέλος την έκδοση δικαστικής απόφασης, τη σύναψη δικαστικού συμβιβασμού ή την κατάρτιση δημοσίου εγγράφου που απαιτεί από τον οφειλέτη να ικανοποιήσει την απαίτηση του δανειστή.»

6 Απόφαση της 21ης Μαΐου 1980 (125/79, EU:C:1980:130).

7 Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, περί της διαδικασίας ευρωπαϊκής διαταγής δέσμευσης λογαριασμού προς διευκόλυνση της διασυνοριακής είσπραξης οφειλών σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2014, L 189, σ. 59).

8 Βλ., όσον αφορά τη βασική διαφορά μεταξύ του κανονισμού 1215/2012 και του κανονισμού 655/2014, Lagus, J., «Freezing Europe: The European Account Preservation Order and Forum shopping in the European Judicial Area», *Tidskrift utgiven av Juridiska Föreningen i Finland*, 2018, τόμοι 3-4, σ. 246 και 249.

7. Το άρθρο 14, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού προβλέπει τα εξής:

«Αν ο δανειστής επέτυχε σε κράτος μέλος εκτελεστή δικαστική απόφαση, δικαστικό συμβιβασμό ή δημόσιο έγγραφο που αξιώνει από τον οφειλέτη να πληρώσει την απαίτηση του δανειστή και ο δανειστής έχει λόγους να πιστεύει ότι ο οφειλέτης τηρεί έναν ή περισσότερους λογαριασμούς σε τράπεζα συγκεκριμένου κράτους μέλους, αλλά δεν γνωρίζει ούτε την επωνυμία και/ή τη διεύθυνση της τράπεζας ούτε τον IBAN, τον BIC ή άλλον τραπεζικό αριθμό ο οποίος να επιτρέπει τον προσδιορισμό της τράπεζας, μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο στο οποίο υποβάλλεται η αίτηση για διαταγή δέσμευσης να καλέσει την αρχή πληροφόρησης του κράτους μέλους εκτέλεσης να λάβει τις πληροφορίες που απαιτούνται για τον προσδιορισμό της τράπεζας ή των τραπεζών και του λογαριασμού ή των λογαριασμών του οφειλέτη.

Κατά παρέκκλιση από το πρώτο εδάφιο, ο δανειστής μπορεί να υποβάλει την αίτηση του εδαφίου αυτού όταν η απόφαση, ο δικαστικός συμβιβασμός ή το δημόσιο έγγραφο που διαθέτει δεν είναι ακόμη εκτελεστά και το προς δέσμευση ποσό είναι σημαντικό ενόψει των συναφών περιστάσεων και ο δανειστής έχει προσκομίσει επαρκείς αποδείξεις ώστε να πεισθεί το δικαστήριο ότι υπάρχει επείγουσα ανάγκη για αυτά τα στοιχεία λογαριασμού επειδή, χωρίς αυτό το μέτρο, ενδέχεται να τεθεί σε κίνδυνο η μελλοντική εκτέλεση της απαίτησής του κατά του οφειλέτη και συνεπώς αυτό να οδηγήσει σε ουσιώδη επιδείνωση της χρηματοοικονομικής κατάστασης του δανειστή.»

B. Το βουλγαρικό δίκαιο

8. Από το άρθρο 47, παράγραφος 1, του *Grazhdanski protsesualen kodeks* (βουλγαρικού κώδικα πολιτικής δικονομίας, στο εξής: GPK) προκύπτει ότι σε περίπτωση αδυναμίας ανευρέσεως, για διάστημα ενός μηνός, του καθού στη διεύθυνση που αναγράφεται στη δικογραφία ή άλλου ατόμου που δέχεται να παραλάβει τη γνωστοποίηση, η επίδοση αυτής δύναται, κατ' αρχήν, να γίνει με θυροκόλληση. Κατά το άρθρο 47, παράγραφος 5, του GPK, η θυροκόλληση της γνωστοποίησης έχει ως συνέπεια να θεωρείται ότι αυτή επιδόθηκε, ακόμη και αν ο καθού δεν έλαβε πράγματι γνώση της δικογραφίας.

9. Στο κεφάλαιο 37 του GPK περί της διαδικασίας εκδόσεως διαταγής πληρωμής περιλαμβάνεται το άρθρο 410, το οποίο φέρει τον τίτλο «Αίτηση για την έκδοση διαταγής πληρωμής» και προβλέπει τα εξής:

«(1) Ο αιτών δύναται να ζητήσει την έκδοση διαταγής πληρωμής:

1. για απαιτήσεις καταβολής χρημάτων ή αντικαταστατών πραγμάτων, εφόσον η απαίτηση υπάγεται στην αρμοδιότητα του πρωτοβάθμιου περιφερειακού δικαστηρίου·
2. για την παράδοση κινητού πράγματος το οποίο ο οφειλέτης παρέλαβε με την υποχρέωση να το επιστρέψει ή επί του οποίου έχει συσταθεί ενέχυρο ή το οποίο παραδόθηκε στον οφειλέτη με την υποχρέωση εκ μέρους του να μεταβιβάσει τη νομή, εφόσον η απαίτηση υπάγεται στην αρμοδιότητα του πρωτοβάθμιου περιφερειακού δικαστηρίου.

(2) (Συμπληρωματική διάταξη – DV αριθ. 86 του 2017) Το δικόγραφο της αιτήσεως πρέπει να περιέχει αίτημα εκδόσεως εκτελεστού τίτλου και να πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 127, παράγραφοι 1 και 3, και του άρθρου 128, σημεία 1 και 2. Στην αίτηση πρέπει επίσης να αναγράφονται στοιχεία τραπεζικού λογαριασμού ή άλλος τρόπος πληρωμής.»

10. Κατά το άρθρο 415, παράγραφοι 1 και 5, του GPK:

«(1) Το δικαστήριο ενημερώνει τον αιτούντα ότι δύναται να ασκήσει αγωγή για την ικανοποίηση της απαιτήσεώς του στις ακόλουθες περιπτώσεις:

1. εάν ασκήθηκε εμπροθέσμως ανακοπή·
2. εάν η διαταγή πληρωμής επιδόθηκε στον καθού οφειλέτη κατά τους όρους του άρθρου 47, παράγραφος 5·
3. εάν το δικαστήριο απέρριψε την αίτηση για έκδοση διαταγής πληρωμής.

[...]

(5) Εάν ο αιτών δεν προσκομίσει απόδειξη ότι άσκησε αγωγή εντός της τασσόμενης προθεσμίας, το δικαστήριο ακυρώνει εν μέρει ή εν όλω τη διαταγή πληρωμής καθώς και το βάσει του άρθρου 418 εκδοθέν εκτελεστό απόγραφο.»

11. Κατά το άρθρο 416 του GPK:

«Εφόσον δεν ασκηθεί εμπροθέσμως ανακοπή ή υπάρξει παραίτηση από αυτήν ή εφόσον η απόφαση με την οποία αναγνωρίζεται η απαίτηση αποκτήσει ισχύ δεδικασμένου, η διαταγή πληρωμής καθίσταται εκτελεστή. Επί τη βάσει της διαταγής πληρωμής, το δικαστήριο διατάσσει την αναγκαστική εκτέλεσή της με σχετική σημείωση επί της διαταγής πληρωμής.»

12. Το κεφάλαιο 56 του GPK, με το οποίο μεταφέρθηκε στο βουλγαρικό δίκαιο ο κανονισμός 655/2014, περιλαμβάνει το άρθρο 618a, το οποίο προβλέπει τα εξής:

«(1) Η έκδοση [ΕΔΔΛ] δύναται να ζητηθεί πριν από την άσκηση ενδίκου βοηθήματος ενώπιον του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου που είναι αρμόδιο για την επί της ουσίας εκδίκαση της διαφοράς της κύριας δίκης.

(2) Η έκδοση [ΕΔΔΛ] δύναται να ζητηθεί κατόπιν καταρτίσεως δημοσίου εγγράφου κατά την έννοια του άρθρου 4, σημείο 10, του κανονισμού [(ΕΕ) 655/2014] από το αρμόδιο πρωτοβάθμιο δικαστήριο.

(3) Σε κάθε περίπτωση, ο αιτών δύναται σε οιοδήποτε στάδιο της δίκης έως την περάτωσή της να ζητήσει από το δικαστήριο ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η διαφορά να εκδώσει [ΕΔΔΛ]. Εφόσον η αίτηση για την έκδοση [ΕΔΔΛ] υποβάλλεται στο πλαίσιο αναιρετικής διαδικασίας, αρμόδιο για την έκδοσή της είναι το εφετείο.

(4) Η έκδοση [ΕΔΔΛ] δύναται να ζητηθεί μετά τη δημοσίευση της αποφάσεως του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου που επιλήφθηκε της διαφοράς της κύριας δίκης ή μετά την επικύρωση δικαστικού συμβιβασμού.»

III. Ιστορικό της υποθέσεως της κύριας δίκης

13. Βάσει του άρθρου 410 του GPK, ο αιτών κατέθεσε ενώπιον του Sofiyski rayonen sad (πρωτοβάθμιου περιφερειακού δικαστηρίου Σόφιας, Βουλγαρία) αίτηση για την έκδοση διαταγής πληρωμής κατά δύο οφειλετών.

14. Στις 5 Απριλίου 2018 το εν λόγω δικαστήριο εξέδωσε διαταγή πληρωμής δυνάμει του άρθρου 410 του GPK. Στις 18 Απριλίου 2018, αντίγραφα της εν λόγω διαταγής πληρωμής κοινοποιήθηκαν στους οφειλέτες, στις υποδειχθείσες από τον αιτούντα διευθύνσεις τους στη Σόφια, οι οποίες ήταν οι αυτεπαγγέλτως τηρούμενες στην εθνική τράπεζα δεδομένων του μητρώου πληθυσμού.

15. Κατά τη βουλγαρική νομοθεσία, τα αντίγραφα της διαταγής πληρωμής επεστράφησαν στο δικαστήριο, δεδομένου ότι οι οφειλέτες δεν ανευρέθησαν στις αναφερόμενες στην αίτηση διευθύνσεις τους ούτε αντέδρασαν, εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας δύο εβδομάδων, στις γνωστοποιήσεις που θυροκολλήθηκαν στην οικία ή τοποθετήθηκαν στο γραμματοκιβώτιό τους.

16. Με διάταξη της 2ας Αυγούστου 2018 το Sofiyski rayonen sad (περιφερειακό δικαστήριο Σόφιας) ενημέρωσε τον αιτούντα ότι μπορούσε να ασκήσει αγωγή για την αναγνώριση της απαιτήσεώς του κατά των οφειλετών δυνάμει του άρθρου 415, παράγραφος 1, σημείο 2, του GPK. Η εν λόγω διάταξη κοινοποιήθηκε στον αιτούντα στις 3 Αυγούστου 2018.

17. Πριν από την κοινοποίηση της εν λόγω διατάξεως σε αυτόν, ο αιτών υπέβαλε στις 2 Αυγούστου 2018 αίτηση εκδόσεως ΕΔΔΛ για τους τραπεζικούς λογαριασμούς των οφειλετών στη Σουηδία.

18. Ακολούθως, στις 2 Αυγούστου 2018, το Sofiyski rayonen sad (περιφερειακό δικαστήριο Σόφιας) διέταξε να υποβληθούν η αίτηση και τα συνημμένα σε αυτήν έγγραφα στον πρόεδρο του δεύτερου πολιτικού τμήματος του εν λόγω δικαστηρίου, προκειμένου να κινηθεί χωριστή διαδικασία και να ορισθεί εισηγητής δικαστής, σύμφωνα με το άρθρο 618a του GPK. Ωστόσο, ο πρόεδρος του δεύτερου πολιτικού τμήματος παρέπεμψε την υπόθεση στο τρίτο πολιτικό τμήμα, 155η σύνθεση, του εν λόγω δικαστηρίου, ήτοι στο αιτούν δικαστήριο της υπό κρίση υποθέσεως, επιτάσσοντας σε αυτό να αποφανθεί επί της αιτήσεως και επισημαίνοντας ότι η εκδοθείσα βάσει του άρθρου 410 του GPK διαταγή πληρωμής αποτελεί δημόσιο έγγραφο κατά την έννοια του άρθρου 4, σημείο 10, του κανονισμού 655/2014 και ότι δεν συντρέχει λόγος κινήσεως χωριστής διαδικασίας.

19. Το αιτούν δικαστήριο δεν συμερίζεται την άποψη του προέδρου του δεύτερου πολιτικού τμήματος. Εκτιμά ότι η διαταγή πληρωμής δυνάμει του άρθρου 410 GPK, η οποία στερείται εκτελεστότητας, δεν αποτελεί δημόσιο έγγραφο κατά την έννοια του άρθρου 4, σημείο 10, του κανονισμού 655/2014, καθόσον, κατά το άρθρο 415, παράγραφος 5, του GPK, εάν ο αιτών δεν προσκομίσει αποδείξεις για την εκ μέρους του άσκηση αγωγής εντός της τασσόμενης προθεσμίας, η εν λόγω διαταγή ακυρώνεται. Το αιτούν δικαστήριο διαπιστώνει ότι, στη συγκεκριμένη περίπτωση, δεν υφίσταται διαταγή με εκτελεστότητα, η οποία να αποτελεί δημόσιο έγγραφο βάσει του οποίου το ίδιο θα μπορούσε, στο πλαίσιο της διαδικασίας εκδόσεως διαταγής πληρωμής, να εκδώσει ΕΔΔΛ. Υπό τις συνθήκες αυτές, εκτιμά ότι ΕΔΔΛ μπορεί να εκδοθεί μόνο στο πλαίσιο χωριστής διαδικασίας αφορώσας την ουσία της υποθέσεως.

IV. Τα προδικαστικά ερωτήματα και η ενώπιον του Δικαστηρίου διαδικασία

20. Υπό τις συνθήκες αυτές, το Sofiyski rayonen sad (πρωτοβάθμιο περιφερειακό δικαστήριο Σόφιας) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

- «1) Αποτελεί η διαταγή πληρωμής βάσει του άρθρου 410 του [GPK], η οποία δεν έχει αποκτήσει ακόμη εκτελεστότητα, δημόσιο έγγραφο κατά την έννοια του άρθρου 4, σημείο 10, του [κανονισμού 655/2014];
- 2) Εάν η διαταγή πληρωμής βάσει του άρθρου 410 του [GPK] δεν αποτελεί δημόσιο έγγραφο, συντρέχει περίπτωση να κινηθεί, κατόπιν αιτήσεως του δανειστή, χωριστή διαδικασία του άρθρου 5, στοιχείο α', του [κανονισμού 655/2014];

3) Εάν η διαταγή πληρωμής βάσει του άρθρου 410 του [GPK] αποτελεί δημόσιο έγγραφο, υποχρεούται το δικαστήριο να εκδώσει απόφαση εντός της προθεσμίας του άρθρου 18, παράγραφος 1, του [κανονισμού 655/2014] σε περίπτωση που διάταξη του εθνικού δικαίου ορίζει ότι οι προθεσμίες αναστέλλονται κατά τη διάρκεια των δικαστικών διακοπών;»

21. Γραπτές παρατηρήσεις ενώπιον του Δικαστηρίου κατέθεσε μόνον η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Δεν έλαβε χώρα επ' ακροατηρίου συζήτηση.

V. Ανάλυση

22. Με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διαφωτισθεί, κατ' ουσίαν, επί του κατά πόσον διαταγή πληρωμής η οποία στερείται εκτελεστότητας, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, μπορεί να χαρακτηριστεί ως δημόσιο έγγραφο κατά την έννοια του άρθρου 4, σημείο 10, του κανονισμού 655/2014 και, κατά συνέπεια, εάν ο αιτών έχει επιτύχει την κατάρτιση δημοσίου εγγράφου που επιβάλλει στον οφειλέτη την ικανοποίηση της απαιτήσεως κατά την έννοια του άρθρου 5, στοιχείο β', του εν λόγω κανονισμού.

23. Με το ερώτημα αυτό το αιτούν δικαστήριο επιδιώκει την επίλυση μιας καταστάσεως εντός του ίδιου δικαστηρίου, η οποία ομοιάζει με αρνητική σύγκρουση δικαιοδοσιών για την έκδοση ΕΔΔΛ. Η εν λόγω σύγκρουση έχει την αιτία της στο γεγονός ότι ο πρόεδρος του δεύτερου πολιτικού τμήματος του Sofiyski rayonen sad (περιφερειακού δικαστηρίου Σόφιας) έκρινε ότι η βάσει του άρθρου 410 του GPK εκδοθείσα διαταγή πληρωμής αποτελεί δημόσιο έγγραφο και διέταξε το III πολιτικό τμήμα, 155η σύνθεση, του ίδιου δικαστηρίου να αποφανθεί επί της αιτήσεως εκδόσεως μιας ΕΔΔΛ, εκτιμώντας ότι δεν συνέτρεχε λόγος να κινηθεί χωριστή διαδικασία. Αντιθέτως, ο πρόεδρος της 155ης συνθέσεως εκτιμά ότι, «επί του παρόντος, δεν υφίσταται δικαστική διαταγή με εκτελεστότητα η οποία να αποτελεί δημόσιο έγγραφο», βάσει της οποίας το δικαστήριο αυτό θα μπορούσε, στο πλαίσιο της βουλγαρικής διαδικασίας εκδόσεως διαταγής πληρωμής, να εκδώσει ΕΔΔΛ.

24. Επιπροσθέτως, πολλά ζητήματα όσον αφορά την εφαρμογή του βουλγαρικού δικαίου, τα οποία εν προκειμένω επηρεάζουν τη νομική κατάσταση του αιτούντος, χρήζουν διευκρινίσεως. Κατά συνέπεια επιβάλλεται η εξέταση ζητημάτων τα οποία δεν τίθενται ρητώς με την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, προκειμένου να δοθεί χρήσιμη απάντηση στο αιτούν δικαστήριο.

25. Προς την κατεύθυνση αυτή, προκειμένου να δοθεί απάντηση στους προβληματισμούς του αιτούντος δικαστηρίου, θα εκθέσω, κατ' αρχάς, ορισμένες γενικές παρατηρήσεις επί της διαδικασίας εκδόσεως διαταγής πληρωμής κατά το βουλγαρικό δίκαιο, η οποία προβλέπεται στα άρθρα 410 επ. του GPK (σημεία 26 έως 31 των παρουσών προτάσεων). Εν συνεχεία, θα διατυπώσω παρατηρήσεις σχετικά με τις δύο παραδοχές στις οποίες στηρίζεται το πρώτο ερώτημα, και ειδικότερα, πρώτον, ότι η εκδοθείσα στις 5 Απριλίου 2018 διαταγή πληρωμής δεν ακυρώθηκε (σημεία 33 έως 34 των παρουσών προτάσεων) και δεύτερον, ότι, πλην της εκτελεστότητάς της, η οποία είναι ενδεχομένως κρίσιμη, η διαταγή πληρωμής κατά το βουλγαρικό δίκαιο παρουσιάζει τα χαρακτηριστικά δημοσίου εγγράφου κατά την έννοια του κανονισμού 655/2014 (σημεία 36 έως 46 των παρουσών προτάσεων). Τέλος, επί τη βάσει όλων των ως άνω σκέψεων, θα εξετάσω την κρισιμότητα του ζητήματος της εκτελεστότητας του τίτλου που κατέχει ένας δανειστής στο πλαίσιο του συστήματος το οποίο καθιερώνει ο εν λόγω κανονισμός (σημεία 53 επ. των παρουσών προτάσεων).

A. Επί της διαδικασίας εκδόσεως διαταγής πληρωμής

26. Κατά τις διευκρινίσεις του αιτούντος δικαστηρίου, η διαδικασία εκδόσεως διαταγής πληρωμής, η οποία προβλέπεται στα άρθρα 410 επ. του GPK, καθιστά δυνατή τη διάγνωση της υπάρξεως απαιτήσεως μεταξύ συγκεκριμένων προσώπων, της αιτίας της και του εάν αυτή είναι αναμφισβήτητη. Η διαδικασία αυτή είναι προαιρετική, ήτοι ο δανειστής δεν υποχρεούται να υποβάλει αίτηση για την έκδοση διαταγής πληρωμής, αλλά δύναται, αντί αυτής, να επιδιώξει τη διάγνωση της απαιτήσεώς του κατά την τακτική διαδικασία.

27. Εφόσον ο δανειστής επιλέξει να υποβάλει αίτηση εκδόσεως διαταγής πληρωμής βάσει του άρθρου 410 του GPK, οφείλει να προσδιορίσει την αιτία της απαιτήσεώς του και το ποσό της. Αντιθέτως, δεν υποχρεούται να προσκομίσει οποιοδήποτε έγγραφο για την απόδειξη της απαιτήσεως.

28. Ο δανειστής δεν μπορεί να προβεί στην αναγκαστική είσπραξη της απαιτήσεώς του προτού η διαταγή πληρωμής αποκτήσει εκτελεστότητα.

29. Ειδικότερα, η διαταγή πληρωμής, προκειμένου να αποκτήσει εκτελεστότητα, πρέπει να επιδοθεί στον οφειλέτη και ο τελευταίος να μην ασκήσει ανακοπή κατ' αυτής βάσει του άρθρου 414 του GPK. Στην περίπτωση αυτή, σύμφωνα με το άρθρο 416 του GPK, το δικαστήριο εκδίδει εκτελεστό απόγραφο βάσει της διαταγής αυτής.

30. Αντιθέτως, εάν ο οφειλέτης ασκήσει ανακοπή, το δικαστήριο ενημερώνει τον δανειστή, σύμφωνα με το άρθρο 415 παράγραφος 1, του GPK, για τη δυνατότητα να ασκήσει αγωγή αναγνωριστική της απαιτήσεώς του εντός προθεσμίας ενός μηνός, η άσκηση της οποίας οδηγεί στην κίνηση χωριστής διαδικασίας, στο πλαίσιο της οποίας το εν λόγω δικαστήριο αποφαινεται με την έκδοση αποφάσεως. Η απόφαση αυτή, μόλις αποκτήσει ισχύ δεδικασμένου, επικυρώνει τη διαταγή πληρωμής, εκδίδεται δε εκτελεστό απόγραφο επί τη βάσει της διαταγής πληρωμής και της εν λόγω αποφάσεως.

31. Ομοίως, το δικαστήριο ενημερώνει τον δανειστή ότι δύναται να ασκήσει αγωγή με αίτημα την αναγνώριση της απαιτήσεώς του και στην περίπτωση που δεν λάβει χώρα πραγματική επίδοση της διαταγής πληρωμής, αλλά η διαταγή πληρωμής θεωρηθεί ως επιδοθείσα βάσει του άρθρου 47, παράγραφος 5, του GPK. Στην περίπτωση αυτή, η άσκηση αναγνωστικής αγωγής για την απαίτηση κινεί επίσης χωριστή διαδικασία, η οποία διεξάγεται με τον τρόπο που περιγράφεται ανωτέρω. Ωστόσο, εφόσον ο αιτών δεν αποδείξει την εκ μέρους του άσκηση αγωγής για την αναγνώριση της απαιτήσεώς του, πράγμα που συμβαίνει στην υπό κρίση υπόθεση, το δικαστήριο ακυρώνει τη διαταγή πληρωμής βάσει του άρθρου 415, παράγραφος 5, του GPK.

32. Ως εκ τούτου, πριν συνεχιστεί η ανάλυση, επιβάλλεται να διευκρινιστεί κατά πόσον η διαταγή πληρωμής της 5ης Απριλίου 2018 ακυρώθηκε ή όχι. Πράγματι, εάν η εν λόγω διαταγή έχει ακυρωθεί σύμφωνα με το άρθρο 415, παράγραφος 5, του GPK, κατά την άποψή μου παρέλκει η απάντηση στο ερώτημα κατά πόσον η διαταγή αυτή αποτελεί δημόσιο έγγραφο κατά την έννοια του άρθρου 4, σημείο 10, του κανονισμού 655/2014.

B. Διαταγή πληρωμής μη ακολουθούμενη από άσκηση αναγνωριστικής της απαιτήσεως αγωγής

33. Όπως μόλις επισήμανα, από το νομικό πλαίσιο, όπως αυτό περιγράφεται από το εθνικό δικαστήριο, προκύπτει ότι, στην περίπτωση που η επίδοση της διαταγής πληρωμής διενεργείται βάσει του άρθρου 47 παράγραφος 5, του GPK και, στη συνέχεια, όπως στην υπόθεση της κύριας δίκης, ο δανειστής δεν ασκεί αγωγή προς αναγνώριση της απαιτήσεως, η διαταγή πληρωμής είναι ακυρωτέα βάσει του άρθρου 415, παράγραφος 5, του GPK. Επιπλέον, κατά τη θεωρία, η διαταγή πληρωμής πρέπει να ακυρωθεί, δηλαδή να παύσει να υφίσταται νομικώς, παρά το γεγονός ότι δεν παρήγαγε

έννομα αποτελέσματα και δεν απέκτησε εκτελεστικότητα⁹.

34. Ωστόσο, δεδομένου ότι στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα γίνεται μνεία περί διαταγής πληρωμής η οποία δεν είναι ακόμη εκτελεστή, μπορεί να συναχθεί εξ αυτού ότι, για το αιτούν δικαστήριο, η διαταγή πληρωμής της 5ης Απριλίου 2018 δεν ακυρώθηκε¹⁰. Επομένως, χωρίς να διατυπώνω κρίση επί του εάν η λύση που έγινε δεκτή από τα εθνικά δικαστήρια είναι σύμφωνη με το βουλγαρικό δίκαιο, φρονώ ότι πρέπει να θεωρηθεί ότι η διαταγή πληρωμής της 5ης Απριλίου 2018 δεν ακυρώθηκε.

35. Στο στάδιο αυτό, επιβάλλεται επιπλέον να εξεταστεί κατά πόσον μια διαταγή πληρωμής, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη το ότι δεν είναι ακόμη εκτελεστή, διαθέτει τα χαρακτηριστικά του δημοσίου εγγράφου κατά την έννοια του άρθρου 4, σημείο 10, του κανονισμού 655/2014, τα οποία ρητώς και κατηγορηματικώς προβλέπονται στον εν λόγω κανονισμό.

Γ. Η διαταγή πληρωμής ως δημόσιο έγγραφο υπό το πρίσμα του κανονισμού 655/2014

36. Όπως προκύπτει από την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, η διαπίστωση ότι η διαταγή πληρωμής του βουλγαρικού δικαίου αποτελεί δημόσιο έγγραφο κατά την έννοια του κανονισμού 655/2014 συνδέεται με την παραπομπή της υποθέσεως της κύριας δίκης ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου από τον πρόεδρο του δεύτερου πολιτικού τμήματος. Συγκεκριμένα, παραπέμποντας την υπόθεση ενώπιον του τρίτου πολιτικού τμήματος, ο πρόεδρος του δεύτερου πολιτικού τμήματος έκρινε ότι διαταγή που εκδίδεται δυνάμει του άρθρου 410 του GPK συνιστά δημόσιο έγγραφο κατά την έννοια του άρθρου 4, σημείο 10, του κανονισμού 655/2014.

37. Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο αρκείται στη διαπίστωση ότι, κατά την άποψή του, οι εκτιμήσεις του προέδρου του δεύτερου πολιτικού τμήματος «δεν ασκούν επιρροή». Το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει, ειδικότερα, ότι διαταγή πληρωμής εκδιδόμενη δυνάμει του άρθρου 410 του GPK, η οποία δεν έχει αποκτήσει εκτελεστικότητα, δεν αποτελεί δημόσιο έγγραφο κατά την έννοια του άρθρου 4, σημείο 10, του κανονισμού 655/2014, καθόσον η διαταγή αυτή *δύναται* να ακυρωθεί¹¹ σε περίπτωση που δεν ασκηθεί, εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, αναγνωριστική αγωγή για την απαίτηση. Εξ αυτού συνάγω ότι, κατά το αιτούν δικαστήριο, δεν είναι η έλλειψη εκτελεστικότητας της διαταγής πληρωμής αφ' εαυτής, η οποία αποτελεί εμπόδιο για τον χαρακτηρισμό της διαταγής ως «δημοσίου εγγράφου», αλλά το γεγονός ότι αυτή δύναται να ακυρωθεί. Πρέπει, εντούτοις, να επισημανθεί ότι η δυνατότητα ακυρώσεως χαρακτηρίζει περισσότερο τις αποφάσεις παρά τα δημόσια έγγραφα.

38. Εξαιτίας άλλων λόγων πέραν της ελλείψεως εκτελεστικότητας και εγώ επίσης διατηρώ αμφιβολίες ως προς τη δυνατότητα χαρακτηρισμού μιας τέτοιας διαταγής πληρωμής ως δημοσίου εγγράφου κατά την έννοια του κανονισμού 655/2014.

39. Υπενθυμίζεται ότι ένα έγγραφο, για να θεωρηθεί ότι αποτελεί δημόσιο έγγραφο κατά την έννοια του άρθρου 4, σημείο 10, του κανονισμού 655/2014, πρώτον, πρέπει να έχει συνταχθεί ή καταχωρισθεί ως δημόσιο έγγραφο σε ένα κράτος μέλος, δεύτερον, η γνησιότητα του εγγράφου αυτού πρέπει να πιστοποιείται από δημόσια αρχή ή άλλη εξουσιοδοτημένη προς τούτο αρχή και, τρίτον, η γνησιότητα αυτή πρέπει να συνδέεται, μεταξύ άλλων, με την υπογραφή και το περιεχόμενο του εγγράφου.

9 Βλ., ιδίως, Popova, V., «Order for Payment Proceedings in Bulgarian Civil Procedure Law», *Civil Procedure Review*, 2011, τόμος 2(3), σ. 34.

10 Πρέπει να επισημανθεί ότι σε άλλο σημείο της αποφάσεως περί παραπομπής το αιτούν δικαστήριο αναφέρει ότι διαταγή πληρωμής δύναται να ακυρωθεί εάν δεν ασκηθεί αγωγή προς αναγνώριση της απαιτήσεως. Φρονώ, όμως, ότι από το άρθρο 415, παράγραφος 5, του GPK δεν προκύπτει ότι στην περίπτωση αυτή το δικαστήριο «μπορεί να ακυρώσει» τη διαταγή πληρωμής, αλλά ότι «ακυρώνει» τη διαταγή πληρωμής.

11 Βλ. υποσημείωση 10.

40. Κατά τη σχετική θεωρητική ανάλυση, στο βουλγαρικό δίκαιο, τα δημόσια έγγραφα διέπονται από το άρθρο 179 παράγραφος 1, του GPK, σύμφωνα με το οποίο δημόσιο έγγραφο, το οποίο συντάσσεται από δημόσια αρχή κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της, σύμφωνα με τους προβλεπόμενους τύπους και διαδικασίες, αποτελεί απόδειξη για όσα δηλώθηκαν και για τις πράξεις που έγιναν ενώπιον αυτής¹².

41. Εξάλλου, από το άρθρο 618a, παράγραφος 2, του GPK, όπως εκτίθεται στην απόφαση περί παραπομπής, συνάγεται ότι τα βουλγαρικά δικαστήρια έχουν την εξουσία να συντάσσουν δημόσια έγγραφα. Φρονώ, εκ των προτέρων, ότι μια διαταγή πληρωμής εκδιδόμενη βάσει του άρθρου 410 του GPK, διαθέτει τα δύο πρώτα χαρακτηριστικά ενός δημοσίου εγγράφου κατά την έννοια του άρθρου 4, σημείο 10, του κανονισμού 655/2014.

42. Εντούτοις, όπως φαίνεται να επισημαίνει και η Επιτροπή, δεν προκύπτει με σαφήνεια πώς μια διαταγή πληρωμής εκδιδόμενη βάσει του άρθρου 410 του GPK αποτελεί έγγραφο του οποίου η γνησιότητα συνδέεται με το περιεχόμενο του εγγράφου αυτού, αφού η εν λόγω γνησιότητα αποτελεί έννοια του δικαίου της Ένωσης η οποία πρέπει να ερμηνεύεται αυτοτελώς.

43. Πράγματι, όπως επισήμανα στο σημείο 27 των παρούσων προτάσεων, κατά την υποβολή αιτήσεως δυνάμει του άρθρου 410 του GPK, ο αιτών δεν υποχρεούται να προσκομίσει οποιοδήποτε έγγραφο για την απόδειξη της απαιτήσεώς του. Ο αιτών υποχρεούται μόνο να δηλώσει την αιτία και το ποσό της απαιτήσεως αυτής. Βάσει της δηλώσεως αυτής, το δικαστήριο εκδίδει τη διαταγή πληρωμής στην οποία, όπως προκύπτει από το άρθρο 412, σημεία 6 και 8, του GPK, γίνεται μνεία, μεταξύ άλλων, της υποχρεώσεως την οποία πρέπει να εκπληρώσει ο οφειλέτης καθώς και της προθεσμίας εντός της οποίας ο οφειλέτης πρέπει να ικανοποιήσει τον αιτούντα.

44. Όπως προκύπτει από το άρθρο 411, παράγραφος 2, του GPK, το δικαστήριο δεν εκδίδει διαταγή πληρωμής, μεταξύ άλλων, στην περίπτωση που η αίτηση του δανειστή δεν ικανοποιεί τις απαιτήσεις του άρθρου 410 του GPK ή αντίκειται στον νόμο ή στα χρηστά ήθη. Ωστόσο, η συγκεκριμένη εξέταση δεν αφορά και –λόγω του ότι δεν προσκομίζεται κανένα έγγραφο από τον δανειστή– δεν θα μπορούσε να αφορά τη βασιμότητα της υποχρεώσεως την οποία υποχρεούται να εκπληρώσει ο οφειλέτης.

45. Υπό τις περιστάσεις αυτές, είναι αμφίβολο αν η γνησιότητα μιας διαταγής πληρωμής συνδέεται με το περιεχόμενό της, καθόσον το εν λόγω περιεχόμενο, δεδομένου ότι δεν περιλαμβάνει στοιχεία για το βάσιμο της απαιτήσεως, περιορίζεται στην αναφορά της υποχρεώσεως του οφειλέτη να ικανοποιήσει τον δανειστή. Κατά συνέπεια, είμαι της γνώμης ότι η εκδιδόμενη βάσει του άρθρου 410 του GPK διαταγή πληρωμής δεν μπορεί να θεωρηθεί ως δημόσιο έγγραφο κατά την έννοια του κανονισμού 655/2014.

46. Ως εκ τούτου, εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει αν ο χαρακτήρας μιας διαταγής πληρωμής ως δημοσίου εγγράφου κατά το βουλγαρικό δίκαιο συνδέεται με το περιεχόμενο και την υπογραφή της. Σε αρνητική περίπτωση, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι ο κανονισμός 655/2014 προβλέπει τρία είδη τίτλων βάσει των οποίων μπορεί να εκδοθεί μια ΕΔΔΛ, ήτοι τις δικαστικές αποφάσεις, τους δικαστικούς συμβιβασμούς και τα δημόσια έγγραφα, το αιτούν δικαστήριο θα πρέπει να εξετάσει κατά πόσον η εν λόγω διαταγή πληρωμής αποτελεί δικαστική απόφαση κατά την έννοια του κανονισμού αυτού. Είμαι της γνώμης ότι αυτό ισχύει εν προκειμένω.

¹² Βλ. Beaumont, P., Fitchen, J., και Holliday, J., *The evidentiary effects of authentic acts in the Member States of the European Union, in the context of successions*, σ. 72 «Bulgaria», B. Musseva, http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/556935/IPOL_STU%282016%29556935_EN.pdf

Δ. Οι συνέπειες της διαπιστώσεως ότι η διαταγή πληρωμής του βουλγαρικού δικαίου δεν αποτελεί δημόσιο έγγραφο κατά την έννοια του κανονισμού 655/2014

47. Όπως μόλις διαπιστώθηκε, η διαταγή πληρωμής στο βουλγαρικό δίκαιο δεν αποτελεί δημόσιο έγγραφο κατά την έννοια του άρθρου 4, σημείο 10, του κανονισμού 655/2014. Κατόπιν αυτού, προκειμένου να δοθεί απάντηση χρήσιμη για το αιτούν δικαστήριο, θα συνεχίσω την ανάλυσή μου με την παρουσίαση του συστήματος που καθιερώνει ο κανονισμός 655/2014. Από την ανάλυση αυτή προκύπτει ότι η εκτελεστότητα, χωρίς αμφιβολία, αποτελεί απαραίτητο στοιχείο όσον αφορά και τα τρία είδη τίτλων βάσει των οποίων μπορεί να εκδοθεί μια ΕΔΔΛ.

48. Επιπλέον, τα συμπεράσματα που αντλούνται από την εξέταση ενός εκ των επιχειρημάτων της Επιτροπής συνηγορούν υπέρ της προσεγγίσεως η οποία λαμβάνει ως σημείο αφετηρίας το σύστημα του εν λόγω κανονισμού.

49. Η Επιτροπή παρατηρεί ότι έννοιες παρόμοιες με αυτή του «δημοσίου εγγράφου» χρησιμοποιούνται και σε άλλες πράξεις ιδιωτικού διεθνούς δικαίου της Ένωσης και ειδικότερα στους κανονισμούς (ΕΚ) 805/2004¹³, (ΕΚ) 4/2009¹⁴ και 1215/2012, καθώς και στις Συμβάσεις των Βρυξελλών και του Λουγκάνο¹⁵. Κατά την Επιτροπή, από καθεμία εκ των ως άνω πράξεων προκύπτει ότι το δημόσιο έγγραφο πρέπει να έχει εκτελεστότητα στο κράτος μέλος προελεύσεως. Καθόσον δε οι εν λόγω πράξεις ορίζουν με σαφήνεια την έννοια του δημοσίου εγγράφου, η συστηματική ερμηνεία επιβάλλει να ερμηνευθεί ο ορισμός του άρθρου 4, σημείο 10, του κανονισμού 655/2014 υπό την έννοια ότι ένα έγγραφο πρέπει να είναι εκτελεστό για να μπορεί να θεωρηθεί δημόσιο έγγραφο.

50. Εντούτοις, διατηρώ αμφιβολίες ως προς την προβαλλόμενη από την Επιτροπή άμεση αναλογία μεταξύ, αφενός, των κανονισμών 805/2004, 4/2009 και 1215/2012 και, αφετέρου, του κανονισμού 655/2014, λαμβανομένων υπόψη των διαφορετικών σκοπών που επιδιώκουν οι συγκεκριμένοι κανονισμοί.

51. Ο ευρωπαϊκός εκτελεστός τίτλος που θεσπίζεται με τον κανονισμό 805/2004 επιδιώκει να καταστήσει δυνατή την άμεση, μέσω διαδικασίας αναγκαστικής εκτελέσεως, ικανοποίηση του δανειστή. Εξαιρουμένων των ασφαλιστικών μέτρων, το ίδιο ισχύει και ως προς τα δημόσια έγγραφα στο πλαίσιο των κανονισμών 4/2009 και 1215/2012. Αντιθέτως, μια ΕΔΔΛ αποσκοπεί στην προσωρινή προστασία τυχόν απαιτήσεως του δανειστή και διασφαλίζει ότι η ενδεχόμενη μεταγενέστερη είσπραξη της απαιτήσεως αυτής, μέσω διαδικασίας αναγκαστικής εκτελέσεως, δεν θα εμποδιστεί ή δεν θα καταστεί πιο δυσχερής. Η έκδοση ΕΔΔΛ μπορεί, επομένως, να είναι ιδιαιτέρως σημαντική στην περίπτωση που ο δανειστής δεν διαθέτει ακόμη εκτελεστό τίτλο και, κατά συνέπεια, δεν δύναται να προβεί σε αναγκαστική εκτέλεση του τίτλου αυτού βάσει των διατάξεων των κανονισμών 805/2004, 4/2009 και 1215/2012.

52. Εξάλλου, όπως παρατηρεί και η Επιτροπή, στο άρθρο 4, σημείο 10, του κανονισμού 655/2014, στο οποίο περιλαμβάνεται ο ορισμός της έννοιας του «δημοσίου εγγράφου» που εκτίθεται στο σημείο 39 των παρουσών προτάσεων, δεν γίνεται μνεία περί του εκτελεστού χαρακτήρα ενός τέτοιου εγγράφου. Το ίδιο ισχύει και για τους κανονισμούς 805/2004, 4/2009 και 1215/2012, τους οποίους επίσης επικαλείται η Επιτροπή¹⁶. Αντιθέτως, η εκτελεστότητα ενός δημοσίου εγγράφου διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στα συστήματα διασυνοριακής κυκλοφορίας νομικών πράξεων, τα οποία θεσπίζονται

13 Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, για τη θέσπιση ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου για μη αμφισβητούμενες αξιώσεις (ΕΕ 2004, L 143, σ. 15).

14 Κανονισμός του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων και τη συνεργασία σε θέματα υποχρεώσεων διατροφής (ΕΕ 2009, L 7, σ. 1).

15 Σύμβαση για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, που συνήφθη στο Λουγκάνο στις 16 Σεπτεμβρίου 1988 (ΕΕ 1988, L 319, σ. 9).

16 Βλ. άρθρο 4, σημείο 3, του κανονισμού 805/2004, άρθρο 2, παράγραφος 1, σημείο 3, του κανονισμού 4/2009 και άρθρο 2, στοιχείο γ', του κανονισμού 1215/2012.

με τους κανονισμούς αυτούς¹⁷. Ομοίως, είμαι της γνώμης ότι, στην προκειμένη περίπτωση, δεν είναι δυνατή η ερμηνεία των εννοιών «δικαστική απόφαση», «δικαστικός συμβιβασμός» ή «δημόσιο έγγραφο» χωρίς να ληφθεί υπόψη το σύστημα που θεσπίζεται με τον κανονισμό 655/2014. Η απάντηση στους προβληματισμούς του αιτούντος δικαστηρίου δεν πρέπει να βρίσκεται εκτός, αλλά εντός του πλαισίου του εν λόγω κανονισμού.

Ε. Το σύστημα που θεσπίζεται με τον κανονισμό 655/2014 και η διχοτομία των διαδικαστικών οδών επί της οποίας ερείδεται

53. Ο κανονισμός 655/2014 θεσπίζει ένα νομικό πλαίσιο το οποίο καθορίζει τις λεπτομέρειες της διαδικασίας λήψεως μιας ΕΔΔΛ, της εκδόσεώς της και, εν μέρει, της εκτελέσεως αυτής. Στο πλαίσιο αυτό, κατά τη διατύπωση του άρθρου 5 του εν λόγω κανονισμού, η κατάσταση ενός δανειστή ο οποίος ζητεί την έκδοση ΕΔΔΛ και ο οποίος *έχει προηγουμένως επιτύχει την έκδοση ενός τίτλου* (δικαστικής αποφάσεως, δικαστικού συμβιβασμού ή δημοσίου εγγράφου) διαφοροποιείται από την κατάσταση ενός δανειστή ο οποίος ζητεί την έκδοση ΕΔΔΛ προτού κινήσει διαδικασία ως προς την ουσία της υποθέσεως ή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αυτής *έως την έκδοση της αποφάσεως ή την επικύρωση ή τη σύναψη δικαστικού συμβιβασμού*.

54. Εξάλλου, η διχοτομία αυτή των διαδικαστικών οδών, η οποία είναι εμφανής στο άρθρο 5 του κανονισμού 655/2014, αφορά και άλλα σημεία του εν λόγω κανονισμού¹⁸.

55. Κατ' αρχάς, από το άρθρο 6, παράγραφοι 1, 3 και 4, του κανονισμού 655/2014 προκύπτει ότι, όταν ο δανειστής *δεν έχει ακόμη στη διάθεσή του κάποιο τίτλο*, διεθνή δικαιοδοσία για την έκδοση ΕΔΔΛ έχουν τα δικαστήρια του κράτους μέλους που έχουν διεθνή δικαιοδοσία για την επί της ουσίας εκδίκαση της κυρίας υποθέσεως κατά τους οικείους εφαρμοστέους κανόνες περί διεθνούς δικαιοδοσίας¹⁹. Εν συνεχεία, όταν ο δανειστής έχει ήδη στην διάθεσή του δικαστική απόφαση ή δικαστικό συμβιβασμό, διεθνή δικαιοδοσία για την έκδοση ΕΔΔΛ, για την οριζόμενη στους εν λόγω τίτλους απαίτηση, έχουν τα δικαστήρια του κράτους μέλους στο οποίο εξεδόθη η απόφαση ή επικυρώθηκε ή συνήφθη ο δικαστικός συμβιβασμός. Τέλος, όταν ο δανειστής διαθέτει δημόσιο έγγραφο, διεθνή δικαιοδοσία να εκδώσουν ΕΔΔΛ για την απαίτηση που αναφέρεται στο εν λόγω έγγραφο έχουν τα δικαστήρια που ορίζονται για τον σκοπό αυτό στο κράτος μέλος όπου καταρτίστηκε το δημόσιο έγγραφο.

56. Περαιτέρω, με το άρθρο 7, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 655/2014 καθορίζονται οι προϋποθέσεις εκδόσεως μιας ΕΔΔΛ. Όπως προκύπτει από το άρθρο 7, παράγραφος 1, του συγκεκριμένου κανονισμού, ο δανειστής οφείλει σε κάθε περίπτωση να προσκομίσει επαρκή αποδεικτικά στοιχεία ώστε να πεισθεί το δικαστήριο για την ύπαρξη επείγουσας ανάγκης λήψεως ασφαλιστικού μέτρου υπό τη μορφή ΕΔΔΛ (*periculum in mora*). Το δε άρθρο 7, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού ορίζει ότι, όταν ο δανειστής *δεν έχει ακόμη επιτύχει την έκδοση τίτλου που να υποχρεώνει τον οφειλέτη να ικανοποιήσει την απαίτησή του*, επίσης οφείλει να προσκομίσει επαρκή αποδεικτικά στοιχεία ώστε να πεισθεί το δικαστήριο ότι υπάρχουν πιθανότητες να γίνει δεκτό το αίτημά του κατά του οφειλέτη όσον αφορά την ουσία της κυρίας υποθέσεως (*fumus boni iuris*).

17 Βλ. άρθρο 25, παράγραφος 1, του κανονισμού 805/2004, άρθρο 48 του κανονισμού 4/2009 και άρθρο 58 του κανονισμού 1215/2012.

18 Βλ. Guinchard, E., «De la première saisie conservatoire européenne. Présentation du règlement n° 655/2014 instituant une procédure d'ordonnance européenne de saisie conservatoire des comptes bancaires», *Revue trimestrielle de droit européen*, τεύχος αριθ. 4, 2014, σ. 922.

19 Είναι αληθές ότι, σε αντίθεση με το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 655/2014, στο άρθρο 618α του GPK δεν αναφέρεται ρητώς ότι ο δανειστής μπορεί να ζητήσει την έκδοση ΕΔΔΛ πριν αποκτήσει δημόσιο έγγραφο για την απαίτησή του. Ωστόσο, από κανένα στοιχείο δεν προκύπτει ότι ο βουλγαρικός νόμος εμποδίζει τον δανειστή να ζητήσει, σε μια τέτοια περίπτωση, την έκδοση ΕΔΔΛ. Πράγματι, το αιτούν δικαστήριο φαίνεται να εκτιμά ότι αυτό συμβαίνει στην προκειμένη περίπτωση και ότι προς τούτο επιβάλλεται να κινήθει χωριστή διαδικασία. Εξάλλου, ούτε το άρθρο 5, στοιχείο α', του κανονισμού 655/2014 μνημονεύει την περίπτωση κατά την οποία ο δανειστής, ενώ δεν έχει ακόμη αποκτήσει δημόσιο έγγραφο, ζητεί την έκδοση ΕΔΔΛ προτού κινήσει επί της ουσίας διαδικασία λήψεως του εγγράφου ή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αυτής. Τούτο οφείλεται στο γεγονός ότι ο νομοθέτης πιθανότατα θεώρησε ότι δεν είναι συνήθης η «κατάρτιση» δημοσίων εγγράφων κατόπιν διαδικασίας επί της ουσίας της υποθέσεως.

57. Τέλος, το άρθρο 12 του κανονισμού 655/2014 αφορά την εγγύηση που οφείλει να παράσχει ο δανειστής ως αντιστάθμισμα της συντηρητικής κατασχέσεως. Όπως προκύπτει από το άρθρο 12, παράγραφος 1, του κανονισμού και όπως επισημαίνεται και στην αιτιολογική σκέψη 18 αυτού, σε περίπτωση που ο δανειστής *δεν έχει ακόμη στη διάθεσή του κάποιον τίτλο*, υποχρεούται κατά κανόνα να παράσχει εγγύηση. Αντιθέτως, κατά το άρθρο 12, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού, όταν ο δανειστής έχει ήδη στη διάθεσή του τίτλο, η σκοπιμότητα της παροχής εγγυήσεως εναπόκειται στην κρίση του δικαστηρίου.

58. Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι οι προϋποθέσεις εκδόσεως ΕΔΔΛ είναι λιγότερο αυστηρές όταν ο δανειστής έχει ήδη αποκτήσει τίτλο για την απαίτησή του, χωρίς, από τις προπαρατεθείσες διατάξεις του κανονισμού 655/2014, να διευκρινίζεται εάν ο τίτλος αυτός πρέπει να είναι εκτελεστός ή όχι.

59. Επομένως, επιβάλλεται να δοθεί απάντηση όχι στο ερώτημα αν ένα δημόσιο έγγραφο, κατά την έννοια του άρθρου 4, σημείο 10, του κανονισμού 655/2014, μεμονωμένα εξεταζόμενο, πρέπει να είναι εκτελεστό, αλλά αν ο τίτλος που πρέπει να έχει στην κατοχή του ο δανειστής απαιτείται να είναι εκτελεστός ή όχι, προκειμένου να θεωρείται ότι αυτός *έχει στη διάθεσή του δημόσιο έγγραφο* κατά την έννοια των προαναφερθεισών διατάξεων. Πράγματι, η έννοια «δημόσιο έγγραφο», όπως και οι έννοιες «δικαστική απόφαση» και «δικαστικός συμβιβασμός» πρέπει να ερμηνεύονται λαμβανομένου υπόψη του συστήματος που θεσπίζει ο εν λόγω κανονισμός. Τούτο καθίσταται σαφές με βάση το δεύτερο και το τρίτο προδικαστικό ερώτημα του αιτούντος δικαστηρίου, τα οποία αφορούν διατάξεις του κανονισμού 655/2014, συγκεκριμένα τις διατάξεις των άρθρων 5 και 18 αυτού, που βασίζονται στην ίδια ως άνω διάκριση. Εξάλλου, από την αιτιολογική σκέψη 14 του κανονισμού 655/2014 προκύπτει ότι με τις προϋποθέσεις εκδόσεως της διαταγής δέσμευσης πρέπει να επιτυγχάνεται η κατάλληλη ισορροπία μεταξύ του συμφέροντος του δανειστή να επιτύχει την έκδοση ΕΔΔΛ και του συμφέροντος του οφειλέτη να αποτρέψει την καταχρηστική έκδοση μιας τέτοιας διαταγής. Πράγματι, η ερμηνεία των εννοιών «δικαστική απόφαση», «δικαστικός συμβιβασμός» και «δημόσιο έγγραφο» είναι δυνατό να επηρεάσει την ισορροπία αυτή.

ΣΤ. Οι εκτελεστοί τίτλοι στο σύστημα που θεσπίζεται με τον κανονισμό 655/2014

1. Τα συμπεράσματα που συνάγονται από τη μνεία στον κανονισμό 655/2014 περί εκτελεστών τίτλων και τίτλων που δεν είναι ακόμη εκτελεστοί

60. Ακολουθώντας τη συλλογιστική κατά την οποία δεν μπορεί να γίνει ανάλυση του όρου «δημόσιο έγγραφο» κατά την έννοια του άρθρου 4, σημείο 10, του κανονισμού 655/2014 χωρίς να ληφθούν υπόψη και άλλες διατάξεις του εν λόγω κανονισμού, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η υποχρεωτική ύπαρξη εκτελεστότητας συνάγεται από το άρθρο 14, παράγραφος 1, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 655/2014. Κατά την Επιτροπή, με δεδομένο ότι ο συγκεκριμένος κανονισμός περιέχει, στο τμήμα αυτό του κειμένου του, ειδικές ρητές διατάξεις για τα δημόσια έγγραφα που στερούνται εκτελεστότητας, είναι δύσκολο να υποτεθεί ότι, στις λοιπές διατάξεις του εν λόγω κανονισμού, η έννοια του όρου «δημόσιο έγγραφο» περιλαμβάνει τόσο τα εκτελεστά δημόσια έγγραφα όσο και αυτά που δεν είναι εκτελεστά.

61. Ανεξαρτήτως του συμπεράσματος στο οποίο καταλήγει η Επιτροπή, δεν πείθομαι πλήρως από τη συλλογιστική της ότι από τη σύγκριση της χρήσεως του όρου «δημόσιο έγγραφο» στο άρθρο 14, παράγραφος 1, του κανονισμού 655/2014 και σε άλλα άρθρα του εν λόγω κανονισμού συνάγεται ότι το δημόσιο έγγραφο κατά την έννοια του άρθρου 4, σημείο 10, του εν λόγω κανονισμού πρέπει απαραίτητως να είναι εκτελεστό.

62. Πράγματι, το άρθρο 14, παράγραφος 1, του κανονισμού 655/2014 διακρίνει σαφώς τις περιπτώσεις στις οποίες ο δανειστής έχει αποκτήσει εκτελεστό τίτλο (δικαστική απόφαση, δικαστικό συμβιβασμό ή δημόσιο έγγραφο) που αξιώνει από τον οφειλέτη να ικανοποιήσει την απαίτηση του δανειστή από εκείνες στις οποίες ο δανειστής διαθέτει τίτλο που δεν είναι ακόμη εκτελεστός. Θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι δημόσιο έγγραφο που δεν είναι ακόμη εκτελεστό, περί του οποίου γίνεται μνεία στο άρθρο 14 παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 655/2014, εξακολουθεί να είναι δημόσιο έγγραφο κατά την έννοια του άρθρου 4, σημείο 10, του εν λόγω κανονισμού. Το άρθρο 4 του εν λόγω κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Ορισμοί», καθορίζει ένα πλαίσιο ορολογίας που είναι κοινό για το σύνολο των διατάξεων που ακολουθούν. Κατά συνέπεια, τηρώντας το πλαίσιο αυτό και για λόγους συνοχής, θα έπρεπε να γίνει δεκτό ότι ένα έγγραφο δεν απαιτείται να είναι εκτελεστό ώστε να μπορεί να αποτελέσει δημόσιο έγγραφο κατά την έννοια της τελευταίας διατάξεως.

63. Τούτου λεχθέντος, το άρθρο 14, παράγραφος 1, του κανονισμού 655/2014 θέτει, όσον αφορά τη λήψη στοιχείων σχετικών με τους τραπεζικούς λογαριασμούς του οφειλέτη, αυστηρότερες προϋποθέσεις στην περίπτωση που ο δανειστής δεν έχει αποκτήσει ακόμη εκτελεστό τίτλο σε σχέση με εκείνες που τίθενται όταν ο πιστωτής έχει αποκτήσει εκτελεστό τίτλο. Πράγματι, ο δανειστής ο οποίος διαθέτει τίτλο που δεν είναι ακόμη εκτελεστός οφείλει, ιδίως, να πείσει το δικαστήριο ότι υφίσταται επείγουσα ανάγκη λήψεως στοιχείων σχετικά με λογαριασμούς επειδή, ελλείψει των στοιχείων αυτών, ενδέχεται να τεθεί σε κίνδυνο η μελλοντική ικανοποίηση της απαιτήσεώς του κατά του οφειλέτη, γεγονός που θα μπορούσε να οδηγήσει σε σημαντική επιδείνωση της οικονομικής καταστάσεως του δανειστή.

64. Βεβαίως, είναι αληθές ότι, στο άρθρο 14, παράγραφος 1, του κανονισμού 655/2014, ο νομοθέτης διακρίνει μεταξύ των τίτλων που είναι εκτελεστοί και εκείνων που δεν είναι ακόμη εκτελεστοί (και όχι, όπως σε άλλες διατάξεις του εν λόγω κανονισμού, μεταξύ δύο περιπτώσεων, ήτοι εκείνης κατά την οποία ο δανειστής έχει αποκτήσει τίτλο και εκείνης κατά την οποία δεν έχει αποκτήσει²⁰), προκειμένου να γίνει διαφοροποίηση μεταξύ τριών περιπτώσεων: της περιπτώσεως κατά την οποία ο δανειστής διαθέτει τίτλο που είναι εκτελεστός (άρθρο 14, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 655/2014), εκείνης κατά την οποία ο δανειστής διαθέτει τίτλο που δεν είναι ακόμη εκτελεστός (άρθρο 14 παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, του συγκεκριμένου κανονισμού) και, τέλος, της περιπτώσεως εκείνης κατά την οποία ο δανειστής δεν έχει αποκτήσει τίτλο (η οποία κείται εκτός του άρθρου 14, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού). Τούτο μπορεί να οδηγήσει στη σκέψη ότι, υπό το πρίσμα του συνόλου των διατάξεων του κανονισμού 655/2014, η κατοχή τίτλου που δεν είναι ακόμη εκτελεστός δεν ισοδυναμεί με τη μη κατοχή τίτλου.

65. Ήταν, εντούτοις, αναγκαίο να γίνει διάκριση, στο άρθρο 14 παράγραφος 1, του κανονισμού 655/2014, μεταξύ τριών περιπτώσεων, αντί δύο, ώστε να παρασχεθεί στον δανειστή ο οποίος διαθέτει τίτλο που δεν είναι ακόμη εκτελεστός η δυνατότητα υποβολής αιτήσεως λήψεως στοιχείων σχετικών με τους λογαριασμούς του οφειλέτη. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 655/2014, ο δανειστής ο οποίος διαθέτει τίτλο που δεν είναι ακόμη εκτελεστός μπορεί να υποβάλει τη σχετική αίτηση, ενώ ο δανειστής ο οποίος δεν διαθέτει τίτλο δεν έχει αυτό το δικαίωμα. Εξάλλου, όπως προκύπτει από άλλες διατάξεις του εν λόγω κανονισμού, ο δανειστής ο οποίος έχει στην κατοχή του εκτελεστό τίτλο βρίσκεται πάντοτε σε προνομιακή θέση, διότι δεν υποχρεούται να προσκομίσει αποδείξεις ώστε να πεισθεί το δικαστήριο περί της υπάρξεως επείγουσας ανάγκης λήψεως στοιχείων για τους λογαριασμούς του οφειλέτη.

66. Εκ των ανωτέρω συνάγω, αφενός, ότι, μόνο προς εφαρμογή του άρθρου 14, παράγραφος 1, του κανονισμού 655/2014, το γεγονός της κατοχής εκτελεστού τίτλου που δεν είναι ακόμη εκτελεστός δεν εξομοιώνεται με το γεγονός της μη κατοχής τίτλου. Αφετέρου, ότι το άρθρο 14, παράγραφος 1, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 655/2014 ακολουθεί την ίδια λογική με αυτή, ιδίως, του άρθρου 7,

²⁰ Βλ., ιδίως, άρθρα 7 και 12 του κανονισμού 655/2014.

παράγραφοι 1 και 2, του εν λόγω κανονισμού, το οποίο διακρίνει μεταξύ της περιπτώσεως του δανειστή ο οποίος έχει αποκτήσει τίτλο και του δανειστή ο οποίος δεν έχει ακόμη αποκτήσει τίτλο, επιβάλλοντας, όσον αφορά την τελευταία αυτή περίπτωση, αυστηρότερες προϋποθέσεις για τη χορήγηση ΕΔΔΛ.

67. Συνοψίζοντας, στο στάδιο αυτό, θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι, προκειμένου να θεωρηθεί ότι ο δανειστής διαθέτει τίτλο (δικαστική απόφαση, δικαστικό συμβιβασμό ή δημόσιο έγγραφο) που επιβάλλει στον οφειλέτη την ικανοποίηση της απαιτήσεως, κατά την έννοια των διατάξεων του κανονισμού 655/2014, ο τίτλος αυτός πρέπει να είναι εκτελεστός στο κράτος μέλος προελεύσεως. Όπως θα καταδείξω κατωτέρω, η διαπίστωση αυτή, την οποία συμμερίζεται και μερίδα της θεωρίας²¹, επιβεβαιώνεται από τα συμπεράσματα που αντλούνται από άλλες διατάξεις του εν λόγω κανονισμού, ήτοι από τα άρθρα 7, 18 και 34 του κανονισμού αυτού.

2. Τα συμπεράσματα που αντλούνται από άλλες διατάξεις του κανονισμού 655/2014

68. Όπως εξήγησα στο σημείο 59 των παρουσών προτάσεων, η ερμηνεία των όρων που χαρακτηρίζουν τους τίτλους (δικαστικές αποφάσεις, δικαστικούς συμβιβασμούς και δημόσια έγγραφα) ενδέχεται να επηρεάσει την ισορροπία μεταξύ των συμφερόντων του δανειστή και του οφειλέτη. Από το άρθρο 7 του κανονισμού 655/2014 προκύπτει ότι, εφόσον ο δανειστής έχει αποκτήσει τίτλο που υποχρεώνει τον οφειλέτη να ικανοποιήσει την απαίτηση, το αρμόδιο δικαστήριο, κατά την έκδοση ΕΔΔΛ για την απαίτηση που προσδιορίζεται στον συγκεκριμένο τίτλο, δεν εξετάζει πλέον το αν θα γίνει δεκτή η αγωγή του δανειστή για την κυρία υπόθεση.

69. Η αποδοχή της ερμηνευτικής εκδοχής κατά την οποία ο τίτλος που διαθέτει ο δανειστής δεν απαιτείται να είναι εκτελεστός στο κράτος μέλος προελεύσεως θα διατάρασσε την επιδιωκόμενη με τη θέσπιση των προϋποθέσεων εκδόσεως της ΕΔΔΛ ισορροπία. Πράγματι, κατά την έκδοση ΕΔΔΛ δυνάμει τίτλου που δεν είναι ακόμη εκτελεστός, το οικείο δικαστήριο δεν θα μπορούσε να απαιτήσει από τον δανειστή να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία ώστε να πεισθεί για το εκ πρώτης όψεως βάσιμο (*fumus boni iuris*) της προσδιοριζόμενης στον τίτλο απαιτήσεως. Θα μπορούσε λοιπόν να εκδοθεί ΕΔΔΛ δυνάμει ενός τίτλου ο οποίος, όπως συμβαίνει στην υπό κρίση υπόθεση, στηρίζεται σε δήλωση του δανειστή χωρίς να έχει διαγνωσθεί το βάσιμο της απαιτήσεως.

70. Αυτός είναι, κατά την άποψή μου, και ο λόγος για τον οποίο ο τίτλος του δανειστή απαιτείται να είναι εκτελεστός στο κράτος μέλος προελεύσεως, προκειμένου να μπορεί να θεωρηθεί ότι ο δανειστής διαθέτει τίτλο.

71. Τούτο εξηγεί επίσης τον λόγο για τον οποίο οι τασσόμενες με το άρθρο 18, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 655/2014 προθεσμίες για την έκδοση αποφάσεως επί της αιτήσεως χορηγήσεως ΕΔΔΛ είναι πιο σύντομες στην περίπτωση που ο δανειστής έχει ήδη στη διάθεσή του δικαστική απόφαση, πρακτικό δικαστικού συμβιβασμού ή δημόσιο έγγραφο. Στην περίπτωση αυτή, το δικαστήριο απαλλάσσεται από την υποχρέωση να εξετάσει το εκ πρώτης όψεως βάσιμο (*fumus boni iuris*) της αγωγής του δανειστή στην κυρία υπόθεση.

²¹ Βλ., ιδίως, Monteiro, L. V., ό.π., σ. 129. Η εν λόγω συγγραφέας επισημαίνει ότι, υπό την ισχύ του κανονισμού 655/2014, η διαδικασία καθίσταται απλούστερη για τους δανειστές που έχουν στη διάθεσή τους εκτελεστούς τίτλους, ενώ αντιθέτως οι δανειστές που δεν έχουν ακόμη αποκτήσει τέτοιο τίτλο υποχρεούνται να αποδεικνύουν το εκ πρώτης όψεως βάσιμο της απαιτήσεως (*fumus boni iuris*).

72. Εξάλλου, από το άρθρο 34, παράγραφος 1, στοιχείο β', σημείο iii, του κανονισμού 655/2014 προκύπτει ότι, κατόπιν αιτήσεως του οφειλέτη, η εκτέλεση της ΕΔΔΛ στο κράτος μέλος εκτελέσεως παύει όταν η εκτελεστότητα της αποφάσεως, την εκτέλεση της οποίας επεδίωξε να διασφαλίσει ο δανειστής, έχει ανασταλεί στο κράτος μέλος προελεύσεως. Τούτο αποτελεί ένδειξη για το γεγονός ότι η εκτελεστότητα μιας ΕΔΔΛ, η οποία έχει εκδοθεί για προσδιοριζόμενη με τίτλο απαίτηση χωρίς ο δανειστής να υποχρεωθεί να αποδείξει το *fumus boni iuris*, στηρίζεται στην εκτελεστότητα της πράξεως αυτής στο κράτος μέλος προελεύσεως²².

73. Περαιτέρω, τα συμπεράσματα που απορρέουν από την ανάλυσή μου φαίνεται να επιβεβαιώνονται και από την ιστορική ερμηνεία του κανονισμού 655/2014.

3. Ιστορική ερμηνεία

74. Πρέπει να παρατηρηθεί ότι η πρόταση κανονισμού που υπέβαλε η Επιτροπή²³, από την οποία προήλθε ο κανονισμός 655/2014, βασιζόταν σε μια διχοτομία παρόμοια με εκείνη επί της οποίας στηρίζεται ο εν λόγω κανονισμός.

75. Κατ' αρχάς, το άρθρο 5 της εν λόγω προτάσεως διέκρινε μεταξύ, αφενός, των περιπτώσεων όπου ο ενάγων υποβάλλει αίτηση για την έκδοση ΕΔΔΛ πριν την έναρξη δικαστικής διαδικασίας επί της ουσίας της υποθέσεως ή σε οποιοδήποτε στάδιο κατά τη διάρκεια της εν λόγω διαδικασίας ή ακόμη και μετά την εκ μέρους του *απόκτηση δικαστικής αποφάσεως, δικαστικού συμβιβασμού ή δημοσίου εγγράφου κατά του εναγομένου, εκτελεστού στο κράτος μέλος προελεύσεως, το οποίο δεν έχει ακόμη κηρυχθεί εκτελεστό στο κράτος μέλος εκτελέσεως εφόσον απαιτείται τέτοια κήρυξη*, και, αφετέρου, των περιπτώσεων όπου ο ενάγων υποβάλλει αίτηση ΕΔΔΛ *αφού έχει αποκτήσει δικαστική απόφαση, δικαστικό συμβιβασμό ή δημόσιο έγγραφο κατά του εναγομένου, το οποίο είναι αυτοδικαίως εκτελεστό ή έχει κηρυχθεί εκτελεστό στο κράτος μέλος εκτελέσεως*.

76. Περαιτέρω, κατά την πρόταση κανονισμού, οι προϋποθέσεις εκδόσεως ΕΔΔΛ είναι λιγότερο αυστηρές στην περίπτωση κατά την οποία ο δανειστής έχει ήδη στην κατοχή του τίτλο εκτελεστό στο κράτος μέλος προελεύσεως απ' ό,τι στην περίπτωση που δεν έχει στην κατοχή του τέτοιο τίτλο. Επιπλέον, οι προϋποθέσεις αυτές είναι ακόμη λιγότερο αυστηρές όταν ο δανειστής έχει στην κατοχή του τίτλο εκτελεστό στο κράτος μέλος εκτελέσεως²⁴. Πρέπει να σημειωθεί ότι, κατά το άρθρο 7, παράγραφος 2, της προτάσεως κανονισμού, υπό το πρίσμα του άρθρου 5, παράγραφος 1, αυτής, η απαίτηση υπάρξεως *fumus boni iuris*, η οποία θεσπίζεται με το άρθρο 7, παράγραφος 2, του κανονισμού 655/2014, δεν ισχύει όταν ο πιστωτής έχει στην κατοχή του δημόσιο έγγραφο εκτελεστό στο κράτος μέλος προελεύσεως.

77. Τέλος, κατά το άρθρο 23 της προτάσεως κανονισμού, η κήρυξη εκτελεστότητας καταργείται στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο δανειστής ζητεί την έκδοση ΕΔΔΛ αφού έχει αποκτήσει τίτλο που είναι εκτελεστός ή έχει κηρυχθεί εκτελεστός στο κράτος μέλος εκτελέσεως.

²² Πρέπει να επισημανθεί ότι, κατά τις ερμηνείες που δίδει η θεωρία στο άρθρο 34, παράγραφος 1, στοιχείο β', σημείο iii, του κανονισμού 655/2014, η διάταξη αυτή έχει εφαρμογή μόνον όσον αφορά ΕΔΔΛ εκδιδόμενη για την απαίτηση που προσδιορίζεται στον τίτλο του δανειστή. Βλ. Cuniberti, G., και Migliorini, S., όπ.π., σ. 291. Εξ αυτού συνάγω ότι, και κατά τη θεωρία, ο τίτλος πρέπει να είναι εκτελεστός για να μπορεί να θεωρηθεί ότι ο δανειστής απέκτησε τίτλο κατά την έννοια πολλών διατάξεων του κανονισμού 655/2014.

²³ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση ευρωπαϊκής διαταγής δέσμευσης λογαριασμού με σκοπό τη διευκόλυνση της διασυνοριακής ανάκτησης οφειλών σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις [COM(2011) 445 τελικό, στο εξής: πρόταση κανονισμού].

²⁴ Βλ. πρόταση κανονισμού, σ. 6.

78. Η διάκριση μεταξύ των τίτλων που θεωρούνται εκτελεστοί αποκλειστικώς στο κράτος μέλος προελεύσεως και αυτών που θεωρούνται εκτελεστοί και στο κράτος μέλος εκτελέσεως εγκαταλείφθηκε με την υιοθέτηση από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενός γενικού προσανατολισμού επί της προτάσεως κανονισμού²⁵. Στο στάδιο αυτό διαμορφώθηκαν οι διατάξεις που διακρίνουν μεταξύ της καταστάσεως του δανειστή ο οποίος έχει αποκτήσει τίτλο που υποχρεώνει τον οφειλέτη να ικανοποιήσει την απαίτηση και αυτής του δανειστή που δεν έχει αποκτήσει τέτοιο τίτλο. Οι προϋποθέσεις εκδόσεως ΕΔΔΛ οι οποίες είχαν προβλεφθεί για τις περιπτώσεις όπου ο δανειστής είχε στην κατοχή του τίτλο εκτελεστό στο κράτος μέλος προελεύσεως προβλέφθηκαν έκτοτε για τις περιπτώσεις όπου ο δανειστής έχει στην κατοχή του («διαθέτει») τίτλο που επιβάλλει στον οφειλέτη την πληρωμή της απαίτησεως. Όπως και ο κανονισμός 655/2014, ο γενικός προσανατολισμός του Συμβουλίου βασιζόταν στην πλήρη κατάργηση της διαδικασίας κηρύξεως της εκτελεστότητας.

79. Η ανάλυση των προπαρασκευαστικών εργασιών του κανονισμού 655/2014 επιβεβαιώνει, ως εκ τούτου, το συμπέρασμά μου ότι, προκειμένου να θεωρηθεί ότι ο δανειστής διαθέτει τίτλο (δικαστική απόφαση, δικαστικό συμβιβασμό ή δημόσιο έγγραφο) ο οποίος υποχρεώνει τον οφειλέτη να ικανοποιήσει την απαίτηση, ο τίτλος αυτός απαιτείται να είναι εκτελεστός στο κράτος μέλος στο οποίο έχει αντιστοίχως εκδοθεί, επικυρωθεί, συναφθεί ή καταρτισθεί.

80. Τέλος, είναι αληθές ότι η αιτιολογική σκέψη 18 του κανονισμού 655/2014, η οποία αφορά την εγγύηση που ο δανειστής υποχρεούται να παράσχει υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 12 του εν λόγω κανονισμού, δίδει την εντύπωση ότι αντιβαίνει προς το συμπέρασμα που μόλις εξέθεσα. Η εν λόγω αιτιολογική σκέψη προβλέπει ότι ο δανειστής ο οποίος έχει αποκτήσει τίτλο μπορεί στην πραγματικότητα να έχει επιτύχει την έκδοση δικαστικής αποφάσεως η οποία δεν είναι ακόμη εκτελεστή ή είναι μόνο προσωρινώς εκτελεστή. Εντούτοις, η εν λόγω αιτιολογική σκέψη, η οποία δεν έχει κανονιστικό χαρακτήρα και, επιπλέον, δεν αποτέλεσε αντικείμενο συζητήσεως σε βάθος κατά τις προπαρασκευαστικές εργασίες του κανονισμού 655/2014, δεν μπορεί να κλονίσει τα συμπεράσματα τα οποία με λογική συνέπεια αντλούνται από τη συστηματική και ιστορική ερμηνεία του εν λόγω κανονισμού.

81. Εν είδει τελικής παρατηρήσεως, δεν μπορεί να αποκλειστεί η πιθανότητα, στις προπαρασκευαστικές εργασίες του κανονισμού 655/2014, κατά τον χαρακτηρισμό των περιπτώσεων όπου ο δανειστής έχει στην κατοχή του εκτελεστό τίτλο και των περιπτώσεων όπου ο δανειστής διαθέτει τίτλο που υποχρεώνει τον οφειλέτη να *ικανοποιήσει την απαίτηση*, το Συμβούλιο να είχε τη βούληση να διαφοροποιήσει τις περιπτώσεις αυτές από εκείνες στις οποίες ο δανειστής έχει στην κατοχή του τίτλο που δεν είναι ακόμη εκτελεστός. Πράγματι, η εν λόγω έκφραση περιέχεται μόνο στα άρθρα 5, 7 και 14 του κανονισμού.

82. Ωστόσο, τέτοια βούληση δεν υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του κανονισμού 655/2014. Συναφώς, πρώτον, στην αιτιολογική σκέψη 12 του εν λόγω κανονισμού διευκρινίζεται ότι, σε αντίθεση με την περίπτωση στην οποία ο δανειστής δεν έχει αποκτήσει τίτλο που υποχρεώνει τον οφειλέτη σε πληρωμή, η περίπτωση στην οποία ο ίδιος έχει αποκτήσει τίτλο μπορεί να είναι εκείνη στην οποία αυτός έχει στην κατοχή του δικαστική απόφαση που δεν είναι ακόμη εκτελεστή. Δεύτερον, η διατύπωση των άρθρων 6 (διεθνής δικαιοδοσία εκδόσεως ΕΔΔΛ) και 18 (προθεσμίες για την έκδοση ΕΔΔΛ) του εν λόγω κανονισμού εξελίχθηκε, κατά τη διάρκεια των προπαρασκευαστικών εργασιών, χωρίς να προκύψει εξ αυτού τέτοια βούληση. Πράγματι, αφενός, το Συμβούλιο διατήρησε τις ειδικότερες διατάξεις οι οποίες, κατά την πρόταση της Επιτροπής, θα εφαρμόζονταν στις περιπτώσεις στις οποίες ο πιστωτής είχε στην κατοχή του τίτλο εκτελεστό στο κράτος μέλος προελεύσεως. Αφετέρου, τα συγκεκριμένα άρθρα διακρίνουν μόνον τις περιπτώσεις στις οποίες ο δανειστής δεν διαθέτει τίτλο από εκείνες που αυτός διαθέτει τίτλο, χωρίς να διευκρινίζεται αν ο τίτλος αυτός επιβάλλει την εξόφληση του οφειλέτη. Τρίτον, κατόπιν του γενικού προσανατολισμού του

²⁵ Γενικός προσανατολισμός του Συμβουλίου επί του σχεδίου κανονισμού για τη θέσπιση ευρωπαϊκής διαταγής δέσμευσης λογαριασμού με σκοπό τη διευκόλυνση της διασυνοριακής εισπράξεως απαιτήσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, της 28ης Νοεμβρίου 2013 (16991/13 ADD 1).

Συμβουλίου, η αιτιολογική σκέψη 13 του κανονισμού 655/2014 εμπλουτίστηκε με τη διευκρίνιση ότι η έννοια της «διαδικασίας επί της ουσίας της κυρίας υποθέσεως» πρέπει να περιλαμβάνει κάθε διαδικασία η οποία αποσκοπεί στην έκδοση *εκτελεστού τίτλου* επί της βασικής απαιτήσεως. Εξ αυτού συνάγεται ότι, και για το Συμβούλιο, η απόκτηση εκτελεστού τίτλου αποτελεί το κρίσιμο στοιχείο που διαφοροποιεί τις δύο διαδικαστικές οδούς επί των οποίων ερείδεται το σύστημα του κανονισμού 655/2014.

Z. Τελικές παρατηρήσεις

83. Παρά την έλλειψη λεπτομερών πληροφοριακών στοιχείων ως προς τα ζητήματα που είναι δυνατόν να προκαλέσουν αμφιβολίες στην υπό κρίση υπόθεση, εξέθεσα, παρουσιάζοντας το σύστημα του κανονισμού 655/2014, ορισμένες εκτιμήσεις οι οποίες θα μπορούσαν να είναι χρήσιμες για το αιτούν δικαστήριο.

84. Από την ανάλυσή μου προκύπτει ότι μια διαταγή πληρωμής κατά το βουλγαρικό δίκαιο δεν αποτελεί δημόσιο έγγραφο κατά την έννοια του κανονισμού 655/2014, αλλά παρουσιάζει μάλλον τα χαρακτηριστικά μιας δικαστικής αποφάσεως κατά την έννοια του κανονισμού αυτού.

85. Εντούτοις, υπό το καθεστώς ισχύος του εν λόγω κανονισμού, η απαίτηση υπάρξεως εκτελεστότητας αναμφιβόλως ισχύει και για τους τρεις τύπους τίτλων (δικαστικές αποφάσεις, δικαστικούς συμβιβασμούς και δημόσια έγγραφα) επί τη βάση των οποίων είναι δυνατόν να εκδοθεί μια ΕΔΔΛ.

86. Εξάλλου, κατόπιν της αναλύσεώς μου διαπιστώθηκε ότι πρέπει να δοθεί απάντηση όχι στο ερώτημα αν ένα δημόσιο έγγραφο, κατά την έννοια του άρθρου 4, σημείο 10, του κανονισμού 655/2014, εξεταζόμενο μεμονωμένα, πρέπει να είναι εκτελεστό, αλλά εάν απαιτείται ή όχι να είναι εκτελεστός ο τίτλος (δικαστική απόφαση, δικαστικός συμβιβασμός ή δημόσιο έγγραφο) που πρέπει να έχει στην κατοχή του ο δανειστής ώστε να μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει στη διάθεσή του *δημόσιο έγγραφο που απαιτεί από τον οφειλέτη να ικανοποιήσει την απαίτησή του* κατά την έννοια των διατάξεων του εν λόγω κανονισμού.

87. Στο πλαίσιο του συστήματος του συγκεκριμένου κανονισμού, προκειμένου να θεωρηθεί ότι ο δανειστής έχει αποκτήσει *τίτλο* (επιτυχάνοντας την έκδοση δικαστικής αποφάσεως, τη σύναψη δικαστικού συμβιβασμού ή την κατάρτιση δημοσίου εγγράφου) *που υποχρεώνει τον οφειλέτη να ικανοποιήσει την απαίτηση του δανειστή*, κατά την έννοια, ιδίως, του άρθρου 5, στοιχείο β', του ως άνω κανονισμού, ο εν λόγω δανειστής πρέπει να έχει στην κατοχή του τίτλο εκτελεστό στο κράτος μέλος στο οποίο ο τίτλος αυτός έχει εκδοθεί, επικυρωθεί, συναφθεί ή καταρτισθεί.

88. Η ερμηνεία κατά την οποία ο τίτλος του δανειστή πρέπει να είναι εκτελεστός στο κράτος μέλος προελεύσεως δεν σημαίνει ότι δανειστής ο οποίος έχει αποκτήσει τίτλο που δεν είναι ακόμη εκτελεστός δεν δύναται να χρησιμοποιήσει τον τίτλο αυτό στο πλαίσιο διαδικασίας εκδόσεως ΕΔΔΛ. Με τον τίτλο αυτόν είναι πιο εύκολο για τον συγκεκριμένο δανειστή να πείσει το αρμόδιο δικαστήριο ότι η αγωγή του κατά του οφειλέτη για την κύρια υπόθεση είναι πιθανόν να κριθεί βάσιμη και να γίνει δεκτή. Επιπλέον, δεν αποκλείεται ο εν λόγω δανειστής να απαλλαγεί, σύμφωνα με το άρθρο 12, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 655/2014, από την υποχρέωση παροχής εγγυήσεως. Επιπροσθέτως, η λύση που προτείνεται με τις παρούσες προτάσεις δεν εμποδίζει, όπως η αντίθετη ερμηνευτική εκδοχή, το αρμόδιο δικαστήριο να απαιτήσει από τον δανειστή να αποδείξει το *fumus boni iuris* της απαιτήσεως που προκύπτει από τίτλο που δεν έχει ακόμη καταστεί εκτελεστός, ιδίως όταν ο εν λόγω τίτλος έχει εκδοθεί αποκλειστικά με βάση τη μονομερή δήλωση του δανειστή.

VI. Πρόταση

89. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω εκτιμήσεων, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα που υπέβαλε το Sofiyski rayonen sad (πρωτοβάθμιο περιφερειακό δικαστήριο Σόφιας, Βουλγαρία) ως εξής:

Το άρθρο 4, σημείο 10, του κανονισμού (ΕΕ) 655/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, περί της διαδικασίας ευρωπαϊκής διαταγής δέσμευσης λογαριασμού προς διευκόλυνση της διασυννοριακής είσπραξης οφειλών σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, έχει την έννοια ότι διαταγή πληρωμής όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης δεν αποτελεί δημόσιο έγγραφο κατά την έννοια του κανονισμού αυτού, καθόσον το περιεχόμενο της εν λόγω διαταγής πληρωμής, για την έκδοση της οποίας δεν λαμβάνεται υπόψη η βασιμότητα της απαιτήσεως, περιορίζεται στην υποχρέωση του οφειλέτη να ικανοποιήσει τον δανειστή και, κατά συνέπεια, ο χαρακτήρας του εγγράφου αυτού ως δημοσίου εγγράφου δεν συνδέεται με το περιεχόμενό του κατά την έννοια στην οποία απέβλεψε ο νομοθέτης της Ένωσης.

Στο πλαίσιο του συστήματος του κανονισμού 655/2014, προκειμένου να θεωρηθεί ότι ο δανειστής έχει αποκτήσει τίτλο (επιτυχάνοντας την έκδοση δικαστικής αποφάσεως, τη σύναψη δικαστικού συμβιβασμού ή την κατάρτιση δημοσίου εγγράφου) που υποχρεώνει τον οφειλέτη να ικανοποιήσει την απαίτηση του δανειστή, κατά την έννοια του άρθρου 5, στοιχείο β', του εν λόγω κανονισμού, ο συγκεκριμένος τίτλος πρέπει να είναι εκτελεστός στο κράτος μέλος στο οποίο έχει εκδοθεί, επικυρωθεί, συναφθεί ή καταρτισθεί.